TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2004. gada 14. decembrī *

Lieta C-210/03

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam,

ko *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court)* (Apvienotā Karaliste) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2003. gada 17. aprīlī un kas Tiesā reģistrēts 2003. gada 15. maijā, tiesvedībā

The Queen pēc lūguma, ko izteica

Swedish Match AB,

Swedish Match UK Ltd

pret

Secretary of State for Health.

* Tiesvedības valoda — angļu.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji P. Janns [*P. Jann*], K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*] un K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], tiesneši K. Gulmans [*C. Gulmann*], Ž. P. Puisošē [*J. P. Puissochet*], N. Kolnerika [*N. Colneric*], S. fon Bārs [*S. von Bahr*] un H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*] (referents),

ģenerāladvokāts L. A. Hēlhuds [*L. A. Geelhoed*],

sekretārs H. fon Holšteins [*H. von Holstein*], sekretāra palīgs, pēc tam M. F. Kontē [*M. F. Contet*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2004. gada 8. jūnijā,

ņemot vērā mutvārdu apsvērumus, ko sniedza:

— *Swedish Match AB* un *Swedish Match UK Ltd* vārdā — Dž. Barlings [*G. Barling*], *QC* un M. Lestere [*M. Lester*], *barrister*, ko pilnvaro S. Kons [*S. Kon*], D. Rojs [*D. Roy*] un S. Tērnbule [*S. Turnbull*], *solicitors*,

— Apvienotās Karalistes valdības vārdā — K. Džeksone [*C. Jackson*], pārstāve, kurai palīdz N. Peins [*N. Paines*], *QC*, un T. Vards [*T. Ward*], *barrister*,

— Francijas Republikas valdības vārdā — Ž. de Bergess [*G. de Bergues*] un R. Lūsli-Surana [*R. Loosli-Surrans*], pārstāvji,

— Īrijas Republikas valdības vārdā — D. Dž. O'Hagans [*D. J. O'Hagan*], pārstāvis,

— Somijas Republikas valdības vārdā — T. Pinne [*T. Pynnä*], pārstāve,

— Zviedrijas Karalistes valdības vārdā — A. Kruse [*A. Kruse*], pārstāvis,

— Eiropas Parlamenta vārdā — Ž. L. Rufass Kintana [*J. L. Rufas Quintana*] un M. Mūrs [*M. Moore*], pārstāvji,

— Eiropas Savienības Padomes vārdā — E. Karlsone [*E. Karlsson*] un Dž. P. Hikss [*J.-P. Hix*], pārstāvji,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — I. Martinesa del Perala [*I. Martínez del Peral*] un N. Jerela [*N. Yerrell*], pārstāves,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2004. gada 7. septembrī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Prejudiciālu nolēmumu lūdz par to, vai ir spēkā 8. pants Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 5. jūnija Direktīvā 2001/37/EK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz tabakas izstrādājumu ražošanu, noformēšanu un pārdošanu (OV L 194, 26. lpp.), kā arī par to, kā interpretēt EKL 28.–30. pantu, un par to, vai valsts tiesību akti, kas satur tabakas izstrādājumu orālai lietošanai aizliegumu, ir saderīgi ar šiem pantiem un vispārējiem Kopienas tiesību principiem.

2 Šis lūgums tika iesniegts tiesas prāvā *Swedish Match AB* un *Swedish Match UK Ltd* (turpmāk tekstā abas sabiedrības — "*Swedish Match*") pret *Secretary of State for Health* par aizliegumu Apvienotajā Karalistē pārdot tabakas izstrādājumus orālai lietošanai.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

3 Padomes 1989. gada 13. novembra Direktīvas 89/622/EEK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz tabakas izstrādājumu marķēšanu (OV L 359, 1. lpp.), kas ir grozīta ar Padomes 1992. gada 15. maija Direktīvu 92/41/EEK (OV L 158, 30. lpp.; turpmāk tekstā — "Direktīva 89/622"), 8.a pants paredz, ka

dalībvalstis aizliedz laist tirgū tabakas izstrādājumus orālai lietošanai, kas saskaņā ar šīs direktīvas 2. panta 4. punktu ir definēti kā "visi [tabakas] izstrādājumi, kas paredzēti orālai lietošanai un kas pulvera vai smalku granulu veidā vai jebkādā šo veidu apvienojumā pilnībā vai daļēji gatavoti no tabakas, jo īpaši tādi izstrādājumi, kuri noformēti porciju maisiņos vai porainos maisiņos, kā arī pārtikas produkta veidā, izņemot izstrādājumus, kas paredzēti smēķēšanai vai košļāšanai".

4 Direktīvas 92/41 vienpadsmitais apsvērums norāda, ka "ir pierādīts, ka tabakas izstrādājumi, kas nav paredzēti smēķēšanai, ir nozīmīgs riska faktors saslimšanai ar vēzi un tāpēc uz tiem ir jāizvieto īpašs brīdinājums attiecībā uz šo risku". Saskaņā ar tās pašas direktīvas divpadsmito apsvērumu "zinātniskie eksperti uzskata, ka tabakas lietošanas izraisītā atkarība ir briesmas, kas attaisno īpaša brīdinājuma izvietošanu uz ikviena tabakas produkta".

5 Atbilstoši Direktīvas 92/41 trīspadsmitajam apsvērumam:

"[..] jaunie tabakas izstrādājumi orālai lietošanai, kas parādījušies tirgū atsevišķās dalībvalstīs, ir īpaši pievilcīgi jauniešiem, un [..] dalībvalstis, kuras šī problēma apdraud visvairāk, jau ir noteikušas pilnīgu aizliegumu attiecībā uz šiem izstrādājumiem vai paredz noteikt tiem aizliegumu."

6 Tās pašas direktīvas četrpadsmitais apsvērums norāda:

"[..] pastāv atšķirības dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos attiecībā uz šiem izstrādājumiem, un [..] tāpēc uz šiem izstrādājumiem ir jāattiecina kopīgi noteikumi."

7 Atbilstoši Direktīvas 92/41 piecpadsmitajam apsvērumam:

"[..] pastāv reāls risks, ka šos jaunos tabakas izstrādājumus orālai lietošanai galvenokārt lietos jaunieši, kas tādējādi tiem izraisīs atkarību no nikotīna, ja vien savlaicīgi netiks īstenoti ierobežojoši pasākumi."

8 Saskaņā ar minētās direktīvas sešpadsmito apsvērumu:

"[..] atbilstoši Starptautiskā vēža izpētes centra secinājumiem tabaka orālai lietošanai satur īpaši lielu kancerogēno vielu daudzumu; [..] šie jaunie izstrādājumi jo īpaši izraisa mutes dobuma vēzi."

9 Atbilstoši tās pašas direktīvas septiņpadsmitajam apsvērumam:

"[..] aizliegumi laist tirgū šādu tabaku, ko jau ir noteikušas trīs dalībvalstis, tieši ietekmē iekšējā tirgus izveidi un darbību; [..] tāpēc ir nepieciešams tuvināt dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus šajā jomā, pamatojoties uz augstāku veselības aizsardzības līmeni; [..] vienīgais piemērotais līdzeklis ir pilnīgs aizliegums; [..] tomēr šāds aizliegums neskar ilgstoši tradicionālus tabakas izstrādājumus orālai lietošanai, kuri paliek pakļauti Direktīvas 89/622/EEK, kas ir grozīta ar šo direktīvu, noteikumiem attiecībā uz tabakas izstrādājumiem, kas nav paredzēti smēķēšanai."

10 Akta par Austrijas Republikas, Somijas Republikas un Zviedrijas Karalistes pievienošanās nosacījumiem un to līgumu pielāgojumiem, kas ir Eiropas Savienības izveides pamatā (OV 1994, C 241, 21. lpp., un OV 1995, L 1, 1. lpp., turpmāk tekstā — "Pievienošanās akts") 151. panta 1. punkts paredz:

"Tiesību aktus, kas uzskaitīti šā Akta XV pielikumā, piemēro jaunajām dalībvalstīm, kā minētajā pielikumā noteikts."

11 Pievienošanās akta XV pielikuma X nodaļa "Dažādi", kurā fiksēts Pievienošanās akta 151. pantā paredzētais saraksts, nosaka:

"a) Aizliegumu, kas minēts 8.a pantā Direktīvā 89/622/EEK, kas grozīta [..], attiecībā uz Direktīvas [..] 2. panta 4. punktā definēto izstrādājumu laišanu tirgū nepiemēro Zviedrijas [Karalistē] [..], izņemot aizliegumu laist minēto izstrādājumu tirgū formā, kas atgādina pārtikas produktu.

b) Zviedrijas [Karaliste] [veic] visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai a) punktā minēto izstrādājumu nelaistu tirgū dalībvalstīs, attiecībā uz kurām pilnībā jāpiemēro Direktīvas 89/622/EEK un 92/41/EEK.

[..]"

12 Padomes Direktīva 2001/37 tika pieņemta, pamatojoties uz EKL 95. un 133. pantu, un tās mērķis ir pārstrādāt Direktīvu 89/622 un Padomes 1990. gada 17. maija Direktīvu 90/239 par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz maksimālo darvas saturu cigaretēs (OV L 137, 36. lpp.).

13 Saskaņā ar Direktīvas 2001/37 preambulas divdesmit astoto apsvērumu:

"Ar Direktīvu 89/622/EEK dalībvalstīs aizliegts pārdot noteiktu veidu tabakas izstrādājumus orālai lietošanai. [..] Pievienošanās akta 151. pants sakarā ar to piešķir Zviedrijas Karalistei atkāpi no minētās direktīvas noteikumiem."

14 Direktīvas 2001/37 2. pants ar virsrakstu "Definīcijas" nosaka:

"Šajā direktīvā

1) "tabakas izstrādājumi" nozīmē izstrādājumus, kas paredzēti smēķēšanai, šņaukšanai, zelēšanai vai košļāšanai, ja tie kaut vai daļēji gatavoti no tabakas, kas vai nu ir, vai nav ģenētiski modificēta;

[..]

4) "tabaka orālai lietošanai" nozīmē visus tabakas izstrādājumus, kas paredzēti orālai lietošanai un kas pulvera vai smalku granulu veidā vai jebkādā šo veidu apvienojumā pilnībā vai daļēji gatavoti no tabakas, jo īpaši tādus izstrādājumus, kuri noformēti porciju maisiņos vai porainos maisiņos, kā arī pārtikas produkta veidā, izņemot izstrādājumus, kas paredzēti smēķēšanai vai košļāšanai;

[..]."

15 Saskaņā ar šīs pašas direktīvas 5. panta 4. punktu:

"Uz tabakas izstrādājumiem orālai lietošanai, ja to tirdzniecība atļauta saskaņā ar 8. pantu, un tabakas izstrādājumiem, kas nav paredzēti smēķēšanai, jābūt šādiem brīdinājumiem:

"Šis tabakas izstrādājums var kaitēt jūsu veselībai un radīt pieradumu."

[..]"

16 Direktīvas 2001/37 8. pants ar virsrakstu "Tabaka orālai lietošanai" nosaka:

"Neierobežojot [..] Pievienošanās akta 151. pantu, dalībvalstis aizliedz laist tirgū tabaku, kas paredzēta orālai lietošanai."

17 Minētās direktīvas 13. panta 1. punkta redakcija ir šāda:

"Saistībā ar apsvērumiem, kas attiecas uz darvas, nikotīna vai oglekļa monoksīda satura ierobežošanu cigaretēs, brīdinājumiem par ietekmi uz veselību un citām norādēm vai citām šīs direktīvas prasībām, dalībvalstis nedrīkst aizliegt vai ierobežot šīs direktīvas prasībām atbilstīgo tabakas izstrādājumu importu, pārdošanu vai patēriņu, izņemot pasākumus, kas paredzēti nolūkā pārbaudīt ziņas, kas sniegtas saskaņā ar 4. pantu."

18 Šīs pašas direktīvas 15. pants it īpaši nosaka, ka atceļ Direktīvu 89/622 un ka atsauces uz šo direktīvu uzskata par atsaucēm uz Direktīvu 2001/37.

Valsts tiesiskais regulējums

19 Apvienotajā Karalistē Direktīvas 8.a pantā paredzētais aizliegums iekšējās tiesībās tika transponēts ar *Tobacco for Oral Use (Safety) Regulations 1992* (1992. gada noteikumi par tabakas izstrādājumiem orālai lietošanai (drošība), turpmāk tekstā — "1992. gada noteikumi").

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

20 *Swedish Match* vēlējās laist tirdzniecībā Apvienotajā Karalistē "snus" — smalki maltu vai grieztu tabaku, ko pārdod neiepakotu vai mazu porciju maisiņu veidā un ko paredzēts lietot, ievietojot starp lūpu un smaganām.

21 *Swedish Match* 2002. gada 18. martā nosūtīja vēstuli *UK Department of Health* (Apvienotās Karalistes Veselības ministrija), norādot iemeslus, kuru dēļ tā uzskatīja, ka 1992. gada noteikumos paredzētais aizliegums laist tirdzniecībā tabakas izstrādājumus orālai lietošanai ir prettiesisks. Šī ministrija 2002. gada 24. aprīļa vēstulē norādīja, ka uzskata aizliegumu par tiesisku. *Swedish Match* 2002. gada 8. maijā iesniedza pārskatīšanas prasību, apgalvojot, ka aizliegums bija pretējs vairākiem Kopienu tiesību noteikumiem. *High Court of Justice (England and Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court),* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai EKL 28.–30. pants, tos piemērojot veidā, kas ir saderīgs ar vispārējiem samērīguma un nediskriminācijas principiem un pamattiesībām (it īpaši īpašumtiesībām), ir jāinterpretē tādējādi, ka tie izslēdz to, ka valsts tiesību akti jebkurai personai var aizliegt pārdot, piedāvāt vai piekrist pārdot, izstādīt vai turēt nolūkā pārdot izstrādājumus, kas pilnībā vai daļēji sastāv no tabakas pulvera, smalku granulu veidā vai jebkāda šo veidu apvienojuma, vai pārtikas produktiem līdzīgā veidā, kas paredzēti orālai lietošanai, bet ne smēķēšanai vai košļāšanai?

2) Vai Direktīvas 2001/37/EK 8. pants pilnībā vai atsevišķā tā daļā nav spēkā:

a) jo tas pārkāpj nediskriminācijas principu,

b) jo tas pārkāpj EKL 28. pantu un/vai EKL 29. pantu,

c) jo tas pārkāpj samērīguma principu,

d) jo EKL 95. pants un/vai EKL 133. pants nav adekvāts juridiskais pamats,

e) jo tas pārkāpj EKL 95. panta 3. punktu,

f) pilnvaru nepareizas izmantošanas dēļ,

g) jo ir pārkāpts EKL 253. pants un pamatošanas pienākums,

h) jo ir pārkāptas pamattiesības uz īpašumu?

3) Apstākļos, kuros:

— valsts norma, ar kuru īsteno Direktīvas 89/622/EEK 8.a pantu, ir pieņemta 1992. gadā,

— minētā valsts norma ir pieņemta, piemērojot iekšējo tiesību pilnvaras, kas nav atkarīgas no pienākuma transponēt direktīvu,

— Direktīvu 89/622/EEK (ar grozījumiem, kas izdarīti ar [..] Pievienošanās aktu) atcēla un aizstāja Direktīva 2001/37/EK, kuras 8. pants atkārto Direktīvas 89/622/EEK 8.a pantu,

— Direktīvas 2001/37/EK 8. pants nav spēkā viena no otrā jautājuma a), c) vai h) punktā minētajiem principiem dēļ,

vai šie principi ir jāinterpretē tādējādi, ka tie aizliedz arī attiecīgo valsts tiesību normu?"

Par pieteikumiem, galvenokārt, iesniegt apsvērumus atbildei uz ģenerāladvokāta secinājumiem un, pakārtoti, atkārtoti sākt mutvārdu procesu

22 Ar procesuālo dokumentu, kas iesniegts Tiesas kancelejā 2004. gada 4. oktobrī, *Swedish Match* lūdza Tiesu:

— galvenokārt, lai tā atļauj iesniegt rakstveida apsvērumus par ģenerāladvokāta secinājumiem;

— pakārtoti, lai tā izdod rīkojumu par mutvārdu procesa atkārtotu sākšanu, piemērojot Reglamenta 61. pantu.

23 *Swedish Match* vēlas izteikties par ģenerāladvokāta priekšlikumiem par iespējamu Direktīvas 2001/37 iedarbības saglabāšanu pēc tam, kad Tiesa būs atzinusi to par spēkā neesošu.

24 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka Tiesas Statūti un Reglaments neparedz lietas dalībniekiem iespēju iesniegt apsvērumus atbildei uz ģenerāladvokāta secinājumiem (skat. 2000. gada 4. februāra rīkojumu lietā C-17/98 *Emesa Sugar, Recueil*, I-665. lpp., 2. punkts). Tāpēc lūgums iesniegt rakstveida apsvērumus atbildei uz ģenerāladvokāta secinājumiem tiek noraidīts.

25 Turklāt Tiesa pēc savas iniciatīvas vai pēc ģenerāladvokāta pieteikuma, vai arī pēc lietas dalībnieku pieteikuma var izdot rīkojumu par mutvārdu procesa atkārtotu sākšanu atbilstoši Reglamenta 61. pantam, ja tā uzskata, ka tai nav pietiekamas informācijas vai ka lieta ir iztiesājama, pamatojoties uz argumentu, kuru lietas dalībnieki nav apsprieduši (skat. 2002. gada 19. februāra spriedumu lietā C-309/99 *Wouters* u.c., *Recueil*, I-1577. lpp., 42. punkts, un 2004. gada 29. aprīļa spriedumu lietā C-470/00 P Parlaments/*Ripa di Meana* u.c., *Recueil*, I-4167, 33. punkts). Tomēr šajā lietā Tiesa, uzklausījusi ģenerāladvokātu, uzskata, ka tās rīcībā ir visa vajadzīgā informācija, lai atbildētu uz uzdotajiem jautājumiem. Tāpēc pieteikums par mutvārdu procesa atkārtotu sākšanu ir noraidāms.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par otro jautājumu

26 Otrajā jautājumā, kas jāizskata vispirms, iesniedzējtiesa vaicā, vai Direktīvas 2001/37 8. pants nav spēkā pilnībā vai daļēji EK līguma noteikumu vai Kopienu tiesību vispārējo principu pārkāpuma dēļ vai pilnvaru nepareizas izmantošanas dēļ.

Par EKL 95. panta un EKL 133. panta izvēli par juridisko pamatu

27 Jautājuma mērķis ir noteikt, vai EKL 95. pants ir piemērots juridiskais pamats Direktīvas 2001/37 8. pantam un — apstiprinošas atbildes gadījumā — vai EKL 133. panta izmantošana par otru tā juridisko pamatu šajā lietā ir nepieciešama vai iespējama.

28 EKL 95. panta 1. punkts noteic, ka Padome paredz pasākumus, lai tuvinātu dalībvalstu normatīvos vai administratīvos aktus, kuri attiecas uz iekšējā tirgus izveidi un darbību.

29 Šajā sakarā ir jāatgādina — ja ar vienkāršu atšķirību konstatējumu starp valstu tiesiskiem regulējumiem nepietiek, lai pamatotu EKL 95. panta izmantošanu (šajā sakarā skat. 2000. gada 5. oktobra spriedumu lietā C-376/98 Vācija/Parlaments un Padome, *Recueil*, I-8419. lpp., 84. punkts), citādi ir gadījumos, kad pastāv tādas atšķirības starp dalībvalstu normatīvajiem un administratīvajiem aktiem, kas var ierobežot pamatbrīvības un šādi tieši ietekmēt iekšējā tirgus darbību (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Vācija/Parlaments un Padome, 95. punkts, un 2002. gada 10. decembra spriedumu lietā C-491/01 *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, *Recueil*, I-11453. lpp., 60. punkts).

30 Tāpat no Tiesas judikatūras izriet tas, ka, lai gan EKL 95. panta izmantošana par juridisko pamatu ir iespējama, lai nākotnē novērstu šķēršļus tirdzniecībā, kas rastos atšķirīgas dalībvalstu tiesību normu attīstības dēļ, tad iespējai, ka šādi šķēršļi rodas, ir jābūt ticamai, un minētā pasākuma mērķim ir jābūt to novēršanai (šajā sakarā skat. 1995. gada 13. jūlija spriedumu lietā C-350/92 Spānija/Padome, *Recueil*, I-1985. lpp.,

35. punkts; iepriekš minēto spriedumu lietā Vācija/Parlaments un Padome, 86. punkts; 2001. gada 9. oktobra spriedumu lietā C-377/98 Nīderlande/Parlaments un Padome, *Recueil*, I-7079. lpp., 15. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, 61. punkts).

31 Tiesa turklāt ir nospriedusi, ka, ja izpildīti priekšnoteikumi EKL 95. panta kā juridiskā pamata izmantošanai, Kopienas likumdevējam nevar liegt atsaukties uz šo juridisko pamatu tāpēc, ka galvenais faktors, izdarot izvēli, ir sabiedrības veselības aizsardzība (iepriekš minētais spriedums lietā *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, 62. punkts).

32 Turklāt ir jāuzsver, ka EKL 152. panta 1. punkta pirmā daļa paredz, ka, nosakot un īstenojot visu Kopienas politiku un darbības, ir jānodrošina augsts cilvēku veselības aizsardzības līmenis un ka EKL 95. panta 3. punkts noteikti pieprasa, lai, īstenojot saskaņošanu, tiktu nodrošināts augsts cilvēku veselības aizsardzības līmenis (iepriekš minētais spriedums lietā *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, 62. punkts).

33 No iepriekš minētā izriet, ka, ja pastāv šķēršļi tirdzniecībai vai ja ir ticams, ka šādi šķēršļi radīsies nākotnē tāpēc, ka dalībvalstis attiecībā uz kādu izstrādājumu vai kādu izstrādājumu kategoriju ir pieņēmušas vai pieņem atšķirīgas normas, kas nodrošina atšķirīgu aizsardzības līmeni un šādi kavē attiecīgo izstrādājumu vai izstrādājumu kategoriju apriti Kopienā, EKL 95. pants dod tiesības iesaistīties Kopienas likumdevējam, pieņemot attiecīgus pasākumus, ievērojot, no vienas puses, minētā panta 3. punktu un, no otras puses, juridiskos principus, kas minēti līgumā vai izkristalizējušies judikatūrā, tostarp samērīguma principu.

34 Atkarībā no apstākļiem attiecīgie pasākumi var uzlikt visām dalībvalstīm pienākumu atļaut laist tirdzniecībā attiecīgo izstrādājumu vai izstrādājumus, šādam atļaujas pienākumam uzlikt zināmus nosacījumus vai pat pagaidu kārtā vai galīgi aizliegt laist tirdzniecībā izstrādājumu vai izstrādājumus (skat. saistībā ar Padomes 1992. gada 29. jūnija Direktīvu 92/59/EEK par produktu vispārēju drošību (OV L 228, 24. lpp.) 1994. gada 9. augusta spriedumu lietā C-359/92 Vācija/Padome, *Recueil*, I-3681. lpp., 4. un 33. punkts).

35 Tas, vai Direktīvas 2001/37 8. panta gadījumā ir izpildīti EKL 95. panta kā juridiskā pamata izmantošanas nosacījumi, ir jāpārbauda, ņemot vērā šos principus.

36 Iesākumā ir jāuzsver, ka Direktīvas 2001/37 8. pantā ir tikai pārņemti Direktīvas 89/622 8.a panta noteikumi, saskaņā ar kuriem dalībvalstis aizliedz laist tirgū tabakas izstrādājumus orālai lietošanai. Šie izstrādājumi Direktīvā 2001/37, tāpat kā Direktīvā 89/622, ir definēti kā "vis[i] tabakas izstrādājum[i], kas paredzēti orālai lietošanai un kas pulvera vai smalku granulu veidā vai jebkādā šo veidu apvienojumā pilnībā vai daļēji gatavoti no tabakas, jo īpaši tādus izstrādājumus, kuri noformēti porciju maisiņos vai porainos maisiņos, kā arī pārtikas produkta veidā, izņemot izstrādājumus, kas paredzēti smēķēšanai vai košļāšanai".

37 Nav noliedzams, ka attiecībā uz šiem izstrādājumiem, kā tas bija norādīts Direktīvas 92/41 preambulas četrpadsmitajā apsvērumā, minētās direktīvas pieņemšanas brīdī pastāvēja atšķirības starp dalībvalstu normatīvajiem un administratīvajiem aktiem. Divas dalībvalstis jau bija aizliegušas šādu izstrādājumu laišanu tirdzniecībā, un vēl viena dalībvalsts bija pieņēmusi noteikumus, kuriem, lai arī tie vēl nebija stājušies spēkā, bija tāds pats mērķis. Saskaņā ar izstrādātāju viedokli šie noteikumi bija vērsti uz to, lai apturētu tādu veselībai kaitīgu izstrādājumu patēriņu, kas ir jauni dalībvalstu tirgū un kas ir uzskatāmi par īpaši pievilcīgiem jaunatnei.

38 Tā kā tabakas izstrādājumu tirgus ir tirgus, kurā tirdzniecība starp dalībvalstīm ir salīdzinoši nozīmīga (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, 64. punkts), šie tirdzniecības aizlieguma pasākumi veicināja šī tirgus heterogēnu attīstību un bija tādi, kas varētu radīt šķēršļus preču brīvai apritei.

39 Ņemot vērā arī to, ka sabiedrība arvien vairāk apzinās, ka tabakas izstrādājumu patēriņš ir kaitīgs veselībai, bija ticami, ka radīsies šķēršļi šo izstrādājumu brīvai apritei tāpēc, ka dalībvalstis ir pieņēmušas jaunus noteikumus, kas atspoguļo šo attīstību un kas ir vērsti uz to, lai efektīvāk novērstu šo izstrādājumu patēriņu (iepriekš minētais spriedums lietā *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, 67. punkts).

40 Direktīvas 2001/37 8. panta pieņemšanas apstākļi attiecībā pret šķēršļiem brīvai preču apritei, kas pastāvēja tabakas izstrādājumu tirgū tāpēc, ka tabakas izstrādājumu orālai lietošanai tirdzniecības nosacījumi dažādās valstīs attīstījās dažādi, neatšķirās no tiem, kas pastāvēja Direktīvas 89/622 8.a panta pieņemšanas laikā. Ir svarīgi uzsvērt, ka Pievienošanās akts nekādi nevarēja ietekmēt šī konteksta vērtējumu. Proti, Pievienošanās akts ne tikai izslēdza Zviedrijas Karalisti no minētā 8.a panta piemērošanas jomas, bet tas pieprasīja arī, lai šī dalībvalsts veiktu visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka tabakas izstrādājumi orālai lietošanai netiek laisti citu dalībvalstu tirgos.

41 Tātad Kopienas likumdevēja rīcība, pamatojoties uz EKL 95. pantu, bija pamatota attiecībā uz tabakas izstrādājumiem orālai lietošanai.

42 No iepriekš minētā izriet, ka aizlieguma pasākumu, kas bija ietverts Direktīvas 2001/37 8. pantā, varēja pieņemt, pamatojoties uz EKL 95. pantu. Turpinājumā ir jāpārbauda, vai šis noteikums tika pieņemts, ievērojot EKL 95. panta 3. punktu un juridiskos principus, kas minēti iesniedzējtiesas uzdotajā jautājumā.

43 Attiecībā uz to, vai EKL 133. panta izmantošana par minētās direktīvas 8. panta otru juridisko pamatu pamata lietas apstākļos bija nepieciešama vai iespējama, pietiek atgādināt, ka iepriekš minētā sprieduma *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco* 97. punktā Tiesa uzskatīja, ka EKL 95. pants bija vienīgais piemērotais Direktīvas 2001/37 juridiskais pamats un ka tā nepamatoti minēja arī EKL 133. pantu.

44 Tomēr šī kļūdainā atsauce uz EKL 133. pantu kā otru minētās direktīvas juridisko pamatu kā tāda neizraisa tās spēkā neesamību (iepriekš minētais spriedums lietā *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, 98. punkts). Šāda kļūda, norādot atsauci uz Kopienas tiesību aktu, ir tikai gluži formāla rakstura trūkums, ja vien tā dēļ nav pieļauts šī akta izdošanas procesa pārkāpums (šajā sakarā skat. 1988. gada 27. septembra spriedumu lietā 165/87 Komisija/Padome, *Recueil*, 5545. lpp., 19. punkts, 2004. gada 9. septembra spriedumu apvienotajās lietās C-184/02 un C-223/02, Spānija un Somija/Parlaments un Padome, *Recueil*, I-7789, 44. punkts). Tiesa iepriekš minētā sprieduma *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco* 111. punktā turklāt ir nospriedusi, ka divkārša EKL 95. panta un EKL 133. panta izmantošana par juridisko pamatu nav izraisījusi šī akta izdošanas procesa pārkāpumu un tāpēc tas nav spēkā neesošs.

45 No tā izriet, ka Direktīvas 2001/37 8. pants nav spēkā neesošs piemērota juridiskā pamata trūkuma dēļ.

Par EKL 95. panta 3. punktu un samērīguma principu

46 EKL 95. panta 3. punkts paredz, ka gan Komisija, gan Parlaments un Padome par galveno uzskata augstu aizsardzības līmeni, īpašu uzmanību pievēršot visiem atklājumiem, kas pamatojas uz zinātnes faktiem.

47 Turklāt ir jāatgādina, ka samērīguma princips, kas ir daļa no Kopienu tiesību vispārējiem principiem, prasa, lai līdzekļi, kurus pielieto, izmantojot Kopienu tiesību normu, būtu derīgi attiecīgā mērķa īstenošanai un nepārsniegtu to, kas ir nepieciešams, lai to sasniegtu (skat. it īpaši 1987. gada 18. novembra spriedumu lietā 137/85 *Maizena*, *Recueil*, 4587. lpp., 15. punkts; 1993. gada 7. decembra spriedumu lietā C-339/92 *ADM Ölmühlen*, *Recueil*, I-6473. lpp., 15. punkts, un 2002. gada 11. jūlija spriedumu lietā C-210/00 *Käserei Champignon Hofmeister*, *Recueil*, I-6453. lpp., 59. punkts).

48 Kas attiecas uz tiesas kontroli pār iepriekšējā punktā minētajiem nosacījumiem, Kopienas likumdevējam jāatzīst plašas izvērtēšanas pilnvaras tādā jomā kā tā, par kuru ir pamata lieta, kurā tam ir jāizdara politiska, ekonomiska un sociāla rakstura izvēle un kurā tam ir jāveic sarežģīti kompleksi vērtējumi. Tikai šajā jomā pieņemtā pasākuma acīmredzami nepiemērotais raksturs attiecībā pret mērķi, ko kompetentās iestādes plāno sasniegt, var skart šāda pasākuma likumīgumu (šajā sakarā skat. 1996. gada 12. novembra spriedumu lietā C-84/94 Apvienotā Karaliste/Padome, *Recueil*, I-5755. lpp., 58. punkts; 1997. gada 13. maija spriedumu lietā C-233/94 Vācija/Parlaments un Padome, *Recueil*, I-2405. lpp., 55. un 56. punkts; 1998. gada 5. maija spriedumu lietā C-157/96 *National Farmers' Union* u.c., *Recueil*, I-2211. lpp., 61. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, 123. punkts).

49 Attiecībā uz 8.a pantu, kas Direktīvā 89/622 tika iekļauts ar Direktīvu 92/41, no apsvērumiem šīs pēdējās direktīvas preambulā izriet, ka aizliegums pārdot tabakas izstrādājumus orālai lietošanai bija vienīgais pasākums, kas bija piemērots, lai reaģētu uz reālo risku, ka šos jaunos izstrādājumus varētu lietot jaunieši, kas šādi tiem izraisītu atkarību no nikotīna, turklāt ņemot vērā, ka minētie izstrādājumi izraisa tostarp mutes dobuma vēzi.

50 *Swedish Match* pēc būtības apgalvo, ka, ņemot vērā zinātniskos datus, kas bija Kopienas likumdevēja rīcībā 2001. gadā, kad tika pieņemts Direktīvas 2001/37 8. pants, un uz kuriem tas cita starpā balstījās, lai grozītu noteikumus, kas attiecas uz brīdinājumu, kurš minēts šīs direktīvas 5. panta 4. punktā, saglabāt aizliegumu laist tirdzniecībā tabakas izstrādājumus orālai lietošanai nebija samērīgi ar panākamo mērķi, un šādi netika ņemta vērā zinātnes datu attīstība.

51 Uz šo ir jāatbild, ka, lai gan daži eksperti jau kopš 1999. gada apšaubīja apgalvojumu, saskaņā ar kuru, kā tas ir norādīts Direktīvas 92/41 sešpadsmitajā apsvērumā, "šie jaunie izstrādājumi jo īpaši izraisa mutes dobuma vēzi", tomēr, pieņemot Direktīvu 2001/37, visas viedokļu nesaskaņas šajā jomā nebija izskaustas. Turklāt, ja daļa zinātnieku atzina, ka tabakas izstrādājumus orālai lietošanai var izmantot kā cigarešu aizvietotājus, citi apstrīdēja šādas nostājas pamatotību. No šīs situācijas ir jāsecina, ka zinātnes dati, kas varēja būt Kopienas likumdevēja rīcībā 2001. gadā, neļāva secināt, ka attiecīgo izstrādājumu patēriņš neapdraud cilvēku veselību.

52 Turklāt tabakas izstrādājumi orālai lietošanai, tāpat kā visi pārējie tabakas izstrādājumi, ietver nikotīnu, kas izraisa atkarību un kura toksiskums netiek apšaubīts.

53 Tādējādi, pirmkārt, pieņemot Direktīvu 2001/37, nebija pierādīts, ka šo izstrādājumu kaitīgā iedarbība šajā sakarā varētu būt mazāka par citu tabakas izstrādājumu kaitīgo iedarbību. Otrkārt, bija pierādīts, ka tie nopietni apdraud veselību, un tas Kopienas likumdevējam bija jāņem vērā.

54 Šādos apstākļos nevar apgalvot, ka pretēji EKL 95. panta 3. punktam aizliegums, kas izriet no Direktīvas 2001/37 8. panta būtu noteikts, neņemot vērā zinātnes datu attīstību.

55 Turklāt neviens no elementiem, kas iesniegts vērtēšanai Tiesā, neļauj uzskatīt, ka tabakas izstrādājumi orālai lietošanai nebija jauni izstrādājumi dalībvalstu tirgū, kāds tas pastāvēja, pieņemot Direktīvu 92/41.

56 Lai izpildītu pienākumu, kas tam bija, ņemt par pamatu augstu aizsardzības līmeni veselības aizsardzības jomā atbilstoši EKL 95. panta 3. punktam, Kopienas likumdevējs, nepārsniedzot izvērtēšanas pilnvaras, kas viņam šajā jomā piemīt, varēja uzskatīt, ka pasākums, ar kuru aizliedz laist tirdzniecībā tabakas izstrādājumus orālai lietošanai, bija nepieciešams un ka, konkrēti, nebija alternatīva pasākuma, kas ļautu sasniegt šo mērķi tikpat efektīvā veidā.

57 Kā to uzsver ģenerāladvokāts savu secinājumu 116.–119. punktā, visiem pārējiem pasākumiem, kas būtu vērsti uz to, lai ražotājiem noteiktu tehniskus normatīvus nolūkā samazināt izstrādājumu kaitīgumu vai regulēt šo izstrādājumu iepakojumu marķēšanu un to pārdošanas nosacījumus, t.sk., nepilngadīgajiem, nebūtu tāda pati preventīvā iedarbība no veselības aizsardzības viedokļa tajā ziņā, ka ar tiem tirgū ļautu iekļūt izstrādājumiem, kas jebkurā gadījumā joprojām būtu kaitīgi.

58 No iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka attiecībā gan uz mērķi, ko Kopienas likumdevējam nosprauž EKL 95. panta 3. punkta noteikumi, proti, nodrošināt augstu cilvēku veselības aizsardzības līmeni, gan no tā pienākuma ievērot samērīguma principu izriet, ka apstrīdētais aizlieguma pasākums nav uzskatāms par acīmredzami nepiemērotu.

Par EKL 28. pantu un/vai EKL 29. pantu

59 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru EKL 28. un 29. pantā paredzētais kvantitatīvo ierobežojumu un pasākumu ar līdzvērtīgu iedarbību aizliegums attiecas ne tikai uz valsts pasākumiem, bet arī uz Kopienas iestāžu pasākumiem (šajā sakarā it īpaši skat. 1984. gada 17. maija spriedumu lietā 15/83 *Denkavit Nederland*, *Recueil*, 2171. lpp., 15. punkts; 1994. gada 9. augusta spriedumu lietā C-51/93 *Meyhui*, *Recueil*, I-3879. lpp., 11. punkts, un 1997. gada 25. jūnija spriedumu lietā C-114/96 *Kieffer* un *Thill*, *Recueil*, I-3629. lpp., 27. punkts).

60 Tomēr, kā tas ir paredzēts EKL 30. pantā, 28. un 29. pants neliedz noteikt importa, eksporta vai tranzīta aizliegumus vai ierobežojumus, kas pamatojas tostarp uz cilvēku veselības un dzīvības aizsardzības apsvērumiem.

61 Lai gan aizliegums tirgot tabakas izstrādājumus orālai lietošanai, kas paredzēts Direktīvas 2001/37 8. pantā, ir viens no ierobežojumiem, uz ko attiecas EKL 28. un EKL 29. pants, to, kā tas norādīts šī sprieduma 58. punktā, tomēr pamato cilvēku veselības aizsardzības iemesli. Tāpēc to nekādā gadījumā nevar uzskatīt par tādu, kas noteikts, pārkāpjot EKL 28. un EKL 29. pantu.

62 Turklāt Zviedrijai noteiktais aizliegums tabakas izstrādājumus orālai lietošanai laist citu dalībvalstu tirgos izriet no Pievienošanās akta XV pielikuma X nodaļas b) punkta, nevis no Direktīvas 2001/37.

Par EKL 253. pantu

63 Ir jāatgādina, ka, ja pamatojumam, ko prasa EKL 253. pants, ir skaidri un nepārprotami jāparāda Kopienas iestādes, kas ir attiecīgā akta autors, domu gaita tā, lai ļautu ieinteresētajām personām uzzināt pieņemtā pasākuma pamatojumu un Tiesai veikt kontroli, tad tomēr netiek prasīts, lai tajā tiktu norādīti visi attiecīgie fakti un tiesību elementi (skat. it īpaši 1996. gada 29. februāra spriedumu lietā C-122/94 Komisija/Padome, *Recueil*, I-881. lpp., 29. punkts).

64 Pamatošanas pienākuma ievērošana turklāt ir jāvērtē ne tikai attiecībā pret tiesību akta redakciju, bet arī tā kontekstu, kā arī attiecīgo jomu regulējošo noteikumu kopumu. Ja apstrīdētais akts parāda mērķa, ko cenšas sasniegt iestāde, būtību, tad nav lietderīgi pieprasīt īpašu pamatojumu attiecībā uz katru tehnisko izvēli, kas tajā izdarīta (skat. it īpaši 2001. gada 5. jūlija spriedumu lietā C-100/99 Itālija/Padome un Komisija, *Recueil*, I-5217. lpp., 64. punkts, kā arī šajā nozīmē iepriekš minēto spriedumu Spānija un Somija/Eiropas Parlaments un Padome, 79. punkts).

65 Direktīvas 92/41 preambulas apsvērumos skaidri izklāstīti iemesli, kuru dēļ Direktīvā 89/622 bija jāiekļauj tabakas izstrādājumu orālai lietošanai aizliegums. Konkrēti pēc tam, kad tā bija atgādinājusi, ka zinātnes ekspertu viedoklis ir tāds, ka visi tabakas izstrādājumi apdraud veselību, un ka ir pierādīts, ka tabakas izstrādājumiem, kas nav domāti smēķēšanai, ir liels vēža riska faktors, Direktīvas izstrādātāji konstatēja, ka jauni tabakas izstrādājumi orālai lietošanai, kas parādās dažu dalībvalstu tirgos, ir

īpaši pievilcīgi jauniešiem, draudot izraisīt viņiem atkarību no nikotīna, ja pienācīgā laikā netiek veikti ierobežojoši pasākumi. Turklāt tika uzsvērts, ka dalībvalstis, kas visvairāk saskaras ar šo problēmu, jau pilnībā ir aizliegušas šos izstrādājumus vai arī tām ir nodoms tos aizliegt.

66 Turklāt ir jākonstatē, ka Direktīvas 2001/37 8. pantā paredzētais aizliegums tirgot tabakas izstrādājumus orālai lietošanai iepriekšējo tiesību aktu pārveidošanas, kas ir viens no Direktīvas mērķiem, ietvaros aprobežojas ar 1992. gadā pieņemtās identiskās normas apstiprināšanu. Atšķirīgā attieksme, ko 1992. gadā attiecināja uz šiem izstrādājumiem salīdzinājumā ar pārējiem izstrādājumiem, kas nav domāti smēķēšanai, izrietēja no apstākļiem, kas bija vienlaikus saistīti gan ar to, ka tā laika iekšējā tirgū šie izstrādājumi, uz kuriem attiecas aizliegums, bija jauni, gan to, ka tie bija pievilcīgi jaunatnei, un ar to, ka dažās dalībvalstīs pastāvēja valsts līmeņa aizlieguma pasākumi.

67 Apstākļi ir tādi paši 2001. gadā. Protams, nav noliedzams, ka tabakas izstrādājumu orālai lietošanai pārdošana Zviedrijā ir sena tradīcija un ka šos izstrādājumus nevarēja uzskatīt par jauniem tirgū, kas atbilst šīs dalībvalsts teritorijai, kad tā pievienojās 1995. gadā. Tomēr, tā kā Pievienošanās akta 151. pants tieši izslēdza Zviedrijas Karalisti no 1992. gadā pieņemtā aizlieguma piemērošanas, šīs dalībvalsts teritoriju nevar ņemt vērā, lai noteiktu tirgu, kas minēts Direktīvas 2001/37 8. pantā, un līdz ar to, lai attiecībā uz šo tirgu novērtētu, vai šie izstrādājumi, kurus, piemērojot minēto pantu, tur ir aizliegts laist tirdzniecībā, ir jauni.

68 Tā kā Direktīvas 2001/37 preambulas divdesmit astotajā apsvērumā ir precizēts, ka ar Direktīvu 89/622/EEK dalībvalstīs ir aizliegts pārdot noteiktu veidu tabakas izstrādājumus orālai lietošanai, un tā kā Pievienošanās akta 151. pants sakarā ar to

piešķir Zviedrijas Karalistei atkāpi no minētās direktīvas noteikumiem, nešķiet, ka, apstiprinot šo aizliegumu Direktīvas 2001/37 8. pantā, vajadzēja šajā direktīvā norādīt citus nozīmīgos faktus un tiesību elementus, lai izpildītu pienākumu norādīt pamatojumu, kas izriet no EKL 253. panta.

69 No šiem apsvērumiem izriet, ka Direktīvas 2001/37 8. pantā ir izpildīts pamatošanas pienākums, kas minēts EKL 253. pantā.

Par nediskriminācijas principu

70 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru vienlīdzīgas attieksmes princips noteic, ka līdzīgas situācijas nevar tikt kvalificētas atšķirīgi un dažādas situācijas savukārt nevar tikt aplūkots vienādi, ja vien tādai pieejai nav objektīva pamata (šajā sakarā skat. 2004. gada 9. septembra spriedumu lietā C-304/01 Spānija/Komisija, *Recueil*, I-7655. lpp., 31. punkts).

71 Taču tabakas izstrādājumi orālai lietošanai, kas definēti Direktīvas 2001/37 2. pantā, lai gan tie pēc sava sastāva vai pat mērķa fundamentāli neatšķiras no tabakas izstrādājumiem, kas paredzēti košļāšanai, neatrodas tādā pašā situācijā kā šie pēdējie izstrādājumi. Tabakas izstrādājumi orālai lietošanai, uz kuriem attiecas aizliegums, kas paredzēts Direktīvas 89/662 8.a pantā un kas pārņemts Direktīvas 2001/37 8. pantā, bija jauni to dalībvalstu tirgū, uz kurām attiecās šis pasākums. Šī īpašā situācija tāpēc atļāva atšķirīgu attieksmi bez iespējas atsaukties uz nediskriminācijas principa pārkāpumu.

Par profesionālās darbības brīvas veikšanas principu un īpašuma tiesībām

72 Ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru profesionālās darbības brīva veikšana, tāpat kā īpašuma tiesības, ir daļa no vispārējiem Kopienas tiesību principiem. Šie principi tomēr nav absolūtas prerogatīvas, bet tie ir jāņem vērā, vadoties pēc to funkcijas sabiedrībā. Līdz ar to tiesībām brīvi veikt profesionālo darbību, tāpat kā tiesībām izmantot īpašuma tiesības, var uzlikt ierobežojumus ar nosacījumu, ka šie ierobežojumi tiešām atbilst sasniedzamajiem vispārējo interešu mērķiem un attiecībā uz sasniedzamo mērķi nav pārmērīga un nepieļaujama iejaukšanās, kas skar šādi garantēto tiesību pašu būtību (skat. it īpaši 1989. gada 11. jūlija spriedumu lietā 265/87 *Schräder, Recueil*, 2237. lpp., 15. punkts; 1994. gada 5. oktobra spriedumu lietā C-280/93 Vācija/Padome, *Recueil*, I-4973. lpp., 78. punkts; 1999. gada 29. aprīļa spriedumu lietā C-293/97 *Standley* u.c., *Recueil*, I-2603. lpp., 54. punkts; 2004. gada 15. jūlija spriedumu apvienotajās lietās C-37/02 un C-38/02 *Di Lenardo* un *Dilexport, Recueil*, I-6911. lpp., 82. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā Spānija un Somija/Parlaments un Padome, 52. punkts).

73 Direktīvas 2001/37 8. pantā paredzētais aizliegums tirgot tabakas izstrādājumus orālai lietošanai patiešām var ierobežot šo izstrādājumu ražotāju profesionālās darbības veikšanu, pieņemot, ka viņi bija plānojuši veikt šādu tirdzniecību ģeogrāfiskā platībā, uz kuru attiecas šis aizliegums. Tomēr šāda pasākuma ieviešana neapstrīd tirgus dalībnieku īpašuma tiesības. Neviens ekonomikas dalībnieks nevar pasludināt īpašumtiesības uz kādu tirgus daļu pat tad, ja tā viņam bija brīdī pirms pasākuma, kas ietekmē šo tirgu, ieviešanas, jo šāda tirgus daļa ir tikai ekonomisks stāvoklis noteiktā brīdī, kas ir pakļauts neparedzamām apstākļu maiņām (iepriekš minētais 1994. gada 5. oktobra spriedums lietā Vācija/Padome, 79. punkts). Tāpat uzņēmēji nevar atsaukties uz iegūtām tiesībām vai pat uz tiesisko paļāvību uz to, ka tiek saglabāta pastāvošā situācija, kuru var grozīt ar Kopienas iestāžu lēmumiem, kas pieņemti izvērtēšanas pilnvaru ietvaros (skat. 1982. gada 28. oktobra spriedumu lietā 52/81 *Faust*/Komisija, *Recueil*, 3745. lpp., 27. punkts).

74 Kā tas tika minēts iepriekš, Direktīvā 2001/37 ir ietverts vispārējo interešu mērķis, garantējot augstu veselības aizsardzības līmeni un saskaņojot noteikumus, kas piemērojami tabakas izstrādājumu laišanai tirgū. Kā tika norādīts šī sprieduma 58. punktā, nešķiet, ka aizliegums, kas minēts minētās direktīvas 8. pantā, būtu mērķim nepiemērots pasākums. Šādos apstākļos šķēršļus brīvai saimnieciskās darbības veikšanai, kas ir šāda veida pasākums, nevar no sasniedzamā mērķa viedokļa vērtēt kā tādus, kas nesamērīgi ietekmē šīs brīvības īstenošanu vai īpašumtiesības.

Par iespējamu pilnvaru nepareizu izmantošanu

75 Kā Tiesa ir atkārtoti nospriedusi, aktam ir pilnvaru nepareizas izmantošanas izraisīti trūkumi tikai tad, ja, pamatojoties uz objektīviem, nozīmīgiem un saskanošiem pierādījumiem, izrādās, ka tā pieņemšanas ekskluzīvs vai vismaz noteicošs mērķis ir sasniegt citus mērķus nekā tie, uz kuriem atsaucas, vai izvairīties no procedūras, kas Līgumā īpaši paredzēta, lai atbilstu attiecīgās lietas apstākļiem (skat. 1990. gada 13. novembra spriedumu lietā C-331/88 *Fedesa* u.c., *Recueil*, I-4023, lpp., 24. punkts, un 2001. gada 22. novembra spriedumu lietā C-110/97 Nīderlande/Padome, *Recueil*, I-8763. lpp., 137. punkts).

76 Ņemot vērā īpaši to, ka ir skaidri noteikts, ka ir izslēgta jebkāda dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu saskaņošana nolūkā aizsargāt un uzlabot cilvēku veselību, kas minēta EKL 129. panta 4. punkta pirmajā ievilkumā (ar grozījumiem — EKL 152. panta 4. punkta pirmā daļa), Tiesa ir nospriedusi, ka, lai apietu šo aizliegumu, nevar par juridisko pamatu izmantot citus pantus (iepriekš minētais 2000. gada 5. oktobra spriedums lietā Vācija/Parlaments un Padome, 79. punkts). Tomēr Tiesa ir precizējusi, ka, ja vien ir izpildīti priekšnoteikumi, lai atsauktos uz EKL 95. panta 1. punktu kā juridisko pamatu, Kopienas likumdevējam nevar liegt izmantot šo juridisko pamatu tikai tāpēc, ka, izdarot izvēli, izšķirošais faktors ir sabiedrības veselības aizsardzība (iepriekš minētais 2000. gada 5. oktobra spriedums lietā Vācija/Parlaments un Padome, 88. punkts, kā arī spriedums lietā *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco*, 190. punkts).

77 Pirmkārt, Direktīvas 2001/37 8. panta gadījumā bija izpildīti EKL 95. panta izmantošanas nosacījumi un, otrkārt, nekādi nebija pierādīts, ka šo noteikumu pieņemšanas ekskluzīvs vai vismaz noteicošs mērķis nebija izskaust šķēršļus tirdzniecībai, kas ir saistīti ar valstu tiesību aktu dažādu attīstību attiecībā uz tabakas izstrādājumiem orālai lietošanai.

78 No iepriekš norādītajiem apsvērumiem izriet, ka Direktīvas 2001/37 8. pants nav spēkā neesošs pilnvaru nepareizas izmantošanas dēļ.

Par atbildi uz otro jautājumu kopumā

79 Uz otro jautājumu kopumā jāatbild, ka, izskatot šo jautājumu, nav atklāts neviens elements, kas varētu skart Direktīvas 2001/37 8. panta spēkā esamību.

Par pirmo jautājumu

80 Pirmajā jautājumā iesniedzējtiesa pēc būtības vaicā, vai EKL 28. un 29. pants ir interpretējami tādējādi, ka tie iestājas pret tādu valsts regulējumu kā tas, par kuru ir pamata lieta.

81 Ir svarīgi atgādināt, ka valsts pasākums jomā, kas Kopienas līmenī ir pilnīgi saskaņota, ir jāvērtē, vadoties pēc šī saskaņošanas pasākuma noteikumiem, nevis primāro tiesību noteikumiem (skat. 1993. gada 12. oktobra spriedumu lietā C-37/92 *Vanacker* un *Lesage*, *Recueil*, I-4947. lpp., 9. punkts, un 2001. gada 13. decembra spriedumu lietā C-324/99 *DaimlerChrysler*, *Recueil*, I-9897. lpp., 32. punkts).

82 Tā kā tabakas izstrādājumu orālai lietošanai laišana tirdzniecībā ir jautājums, kas Kopienas līmenī ir saskaņoti noregulēts, attiecīgais valsts regulējums pamata lietā, kas aizliedz šo izstrādājumu laišanu tirdzniecībā, līdz ar to ir jāvērtē, vadoties pēc minētā Kopienu tiesību regulējuma noteikumiem, nevis vadoties pēc EKL 28. un 29. panta noteikumiem.

83 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka, ja valsts pasākums aizliedz laist tirdzniecībā tabakas izstrādājumus orālai lietošanai atbilstoši Direktīvas 2001/37 8. panta noteikumiem, vairs nav atsevišķi jāpārbauda, vai šis valsts pasākums atbilst EKL 28. un 29. pantam.

Par trešo jautājumu

84 Trešajā jautājumā iesniedzējtiesa pēc būtības vaicā, vai gadījumā, ja Direktīvas 2001/37 8. pants būtu spēkā neesošs, nediskriminācijas, samērīguma un īpašumtiesību aizsardzības principi būtu jāinterpretē tādējādi, ka tie iestājas pret valsts pasākumu, kas aizliedz tabakas izstrādājumus orālai lietošanai.

85 Uz šo jautājumu nav jāatbild, jo, kā tas ir norādīts šī sprieduma 79. punktā, izskatot otro jautājumu, nav atklāts neviens elements, kas varētu skart Direktīvas 2001/37 8. panta spēkā esamību.

Par tiesāšanās izdevumiem

86 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata lietā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) izskatot otro jautājumu, nav atklāts neviens elements, kas varētu skart Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 5. jūnija Direktīvas 2001/37/EK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz tabakas izstrādājumu ražošanu, noformēšanu un pārdošanu 8. panta spēkā esamību;

2) ja valsts pasākums aizliedz laist tirdzniecībā tabakas izstrādājumus orālai lietošanai atbilstoši Direktīvas 2001/37 8. panta noteikumiem, vairs nav atsevišķi jāpārbauda, vai šis valsts pasākums atbilst EKL 28. un 29. pantam.

[Paraksti]